

Van watertoren tot Nauerna

De eerste watertoren in Assendelft werd gebouwd in 1885. De architect was D. de Leeuw en is nog de oudste watertoren in Noord-Holland, die bewaard is gebleven.

In die tijd vonden een aantal medici dat veel kindersterfte en ziektes werden veroorzaakt door vervuild drinkwater. Schoon en helder water uit het duingebied zou veel levens kunnen redden. Het water moest worden opgeslagen in een toren, zodat door het hoogteverschil het water via leidingen naar de tappunten kon stromen. De toren werd aangelegd door de Maatschappij tot Exploitatie van Waterleidingen. De toren had een hoogte van 31.4 meter en een inhoud van 540 m³. In 1922 (zie foto) werd de toren nog verhoogd naar 41.8 meter en kreeg deze een inhoud van 1200 m³. Op de foto zien we het pad vanaf Vrouwenverdriet richting Communicatieweg.

Rechts zien we de Alidahoeve, die nu nog steeds aanwezig is. De Provincialeweg (N 246) werd pas aangelegd tussen 1929 en 1931 over de dijk van de Veenpolder. Hierdoor kwam de weg om Vrouwenverdriet heen te liggen. Twee jaar later werd de nieuwe brug pas geopend.

We vervolgen onze weg over het fietspad van de N246. Links komen we langs het buurtschap Vrouwenverdriet en rechts ligt de Veenpolder. Vrouwenverdriet is al voor 1630 ontstaan tijdens het graven van de 8.5 km lange Nauernasche Vaart tussen Nauerna en

Westknollendam. Deze vaart volgt voornamelijk de loop van het Twiske. Deze waterloop zorgde voor het ontwateren van het hoogveengebied in die omgeving. Het omringende land lag dus aanzienlijk hoger dan nu. Het verhaal gaat dat de grondwerkers die de graafwerkzaamheden verrichtten ondergebracht waren in barakken in de buurt van de sluis. Omdat de betaling plaats vond in

herberg De Zeven Wapenen, waar het loon voornamelijk aan drank opging, zou het buurtschap de naam Vrouwenverdriet hebben gekregen.

Via de sluis was er een verbinding met de waterloop de Delft.

Iets ten zuiden van deze buurtschap stond tot 1897 oliemolen Het Huis Assumburg. In 1804 werd er door de provincie een vergunning verleend om in het veengebied turf te winnen. In 1845 was de meeste turf gewonnen en bleef er een moerasachtig gebied over. Men besloot de polder droog te malen. Er werd een dijk aangebracht om het turfvingebied en dit deel van de polder werd drooggemalen. Reeds in 1848 werd de eerste oogst binnengehaald. Voor het droogmalen werd gebruik gemaakt van watermolen De Parel, één van de grootste molens van de Zaanstreek met een vlucht van 29 meter.

In 1883 verbrandde de molen en werd er op dezelfde plaats een stoomgemaal geplaatst. De stoommachine werd later vervangen door een elektromotor. Rond 1930 werd in het kader van de aanleg provinciale wegen de N246 aangelegd op het oude dijklichaam.

In 2001 werd er een nieuw gebouwtje op dezelfde plaats neergezet. Deze zorgt nog steeds voor het drooghouden van het kleine poldertje.

Bijna zou er niets meer te zien zijn van het open landschap van de Veenpolder. In 1973 had het Ontwikkelingsschap Zaanstreek, die de komst van de gemeente Zaanstad moest voorbereiden, het besluit genomen dat al het vuilnis, dat niet verbrand kon worden, gestort moest worden in de Veenpolder. Alle andere stortplaatsen in de Zaanse dorpen zouden gesloten worden en met de verbrandingsoven in de Zaandammer polder zouden er geen problemen meer zijn met de afvalverwerking in Zaanstad. Er kwam zoveel protest uit de bevolking dat de stortplaats in de Nauernasche polder zou komen.

Vlak voor dit gemaal steken we de weg over naar de Nauernasche Vaart richting Nauerna.